

Sygn. akt III AUa 2136/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący :	Sędzia Lena Jachimowska (spr.)
Sędziowie :	Marek Procek Gabriela Pietrzyk - Cyrbus
Protokolant :	Dawid Krasowski

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2019 r. w Katowicach

sprawy z odwołania K. B. (K. B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 10 września 2018 r. sygn. akt X U 861/18

oddala apelację.

/-/ Marek Procek /-/ Lena Jachimowska /-/ Gabriela Pietrzyk-Cyrbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2136/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 czerwca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. stwierdził, iż ubezpieczony K. B. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresach: od 1.01.2014 r. do 1.01.2014 r.

i od 25.01.2014 r. do 28.02.2014 r. Organ rentowy wskazał, że z tego tytułu ubezpieczony był zobowiązany do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne w podanych okresach

od podstawy nie niższej niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy.

Na podstawie informacji zgromadzonych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS oraz z zapisów zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Oddział ustalił, iż ubezpieczony K. B. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą m.in. od 16 września 2013 r. i z tego tytułu dokonał zgłoszenia do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego. Natomiast w okresie 28.11.2012 r.

do 31.12.2013 r., od 2.01.2014 r. do 24.01.2014 r. i od 1.03.2014 r. zgłoszony jest

do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy lub osiągnął wynagrodzenie wyższe od minimalnego obowiązującego w danym okresie. Ponadto w okresie od 1.01.2014 r. do 1.01.2014 r. oraz od 25.01.2014 r.

do 28.02.2014 r. ubezpieczony nie posiadał innego tytułu do ubezpieczeń społecznych, który zwalniałby z obowiązku podlegania i deklarowania składek na ubezpieczenia społeczne.

Z tego względu ubezpieczony we wskazanych okresach winien podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony powołał się na prawomocny wyrok Sądu

z dnia 22 lutego 2016 r., wskazując, iż ZUS powinien ściegnąć zaległe składki od pracodawcy tj. B. M. Ośrodek (...) oraz wypłacić należny zasiłek za okres „L4” od 25 stycznia 2014 r. do 28 lutego 2014 r. wraz z należnymi odsetkami. Skarżący jednocześnie podał, że w tej sprawie są już sprawy sądowe w Katowicach VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych: sygn. akt IV U 1101/14, VII U 218/14, VII U 164/16.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. Wskazał,

że w okresach, gdy ubezpieczony nie posiadał innego tytułu do ubezpieczenia, zaskarżoną decyzją objął odwołującego się ubezpieczeniem z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 15 lutego 2017r., sygn. akt

X U 2157/16 oddalił odwołanie.

Na skutek apelacji ubezpieczonego, Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 27 lutego 2018r. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu

w Katowicach do ponownego rozpoznania, z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania apelacyjnego, wskazując w uzasadnieniu wyroku, iż Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy wskutek całkowitego pominięcia merytorycznych zarzutów ubezpieczonego, co wiązało się z koniecznością zbadania materialnoprawnej podstawy rozstrzygnięcia. Sąd podał, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy poczyni konieczne dla rozpoznania istoty sporu ustalenia i w ich świetle oceni prawidłowość zaskarżonej decyzji.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia

10 września 2018 r., sygn. akt X U 861/18 zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził,

że ubezpieczony nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od dnia 25 stycznia 2014 r. do dnia 28 lutego 2014 r.

Z ustaleń Sądu Okręgowego poczynionych na podstawie dokumentacji oraz zeznań ubezpieczonego wynika, że ubezpieczony z zawodu lekarz, począwszy od 1 marca 2010 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie praktyki lekarskiej specjalistycznej i z tego tytułu dokonał zgłoszenia tylko do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego. Zarejestrował działalność gospodarczą tylko po to, aby móc zawierać umowy dotyczące pełnienia dyżurów lekarskich.

W dniu 16 grudnia 2011 r. ubezpieczony złożył w Urzędzie Miasta w M. wniosek o wpis zawieszenia działalności gospodarczej na okres od 1 stycznia 2012 r.

do 1 stycznia 2014 r. W dniu 30 lipca 2013 r. złożył w Urzędzie Miasta wniosek o wpis wznowienia działalności gospodarczej od 30 lipca 2013 r. W dniu 31 lipca 2013 r. ubezpieczony złożył w Urzędzie Miasta wniosek o wpis informacji o zawieszeniu działalności gospodarczej na okres od 31 lipca 2013 r. do 31 lipca 2015 r. W dniu 16 września 2013 r. ubezpieczony złożył w Urzędzie Miasta wniosek o wpis informacji o wznowieniu działalności gospodarczej od dnia 16 września 2013r.

Dalej Sąd Okręgowy ustalił, że w okresie 28 listopada 2012 r. do 31 grudnia 2013 r., od 2 stycznia 2014 r. do 24 stycznia 2014 r. i od 1 marca 2014 r. zgłoszony był do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy lub osiągnął wynagrodzenie wyższe od minimalnego obowiązującego w danym okresie.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 22 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w Krośnie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję organu rentowego z dnia 10 lipca 2017 r. ustalając, że wnioskodawca K. B. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu umowy o pracę z dnia 30 grudnia 2013 r. zawartej z NZOZ Ośrodek Profilaktyki i Rehabilitacji (...) w I. w okresie od 2 stycznia 2014 r. do 24 stycznia 2014 r.

Z informacji przekazanych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w M. wynika, że odnotowano zeznania podatkowe za lata 2014-2015, w których nie wykazano przychodu/kosztów/dochodu/straty z pozarolniczej działalności gospodarczej. Ubezpieczony nie figuruje w ewidencji podatników podatku od towarów i usług.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że na rozprawie w dniu 30 sierpnia 2018 r. odwołujący oświadczył, że odwołanie dotyczy podlegania ubezpieczeniu społecznemu w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą w okresie od 25 stycznia 2014 r. do 28 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy ustalił także, iż w okresie od 2 stycznia 2014 r. do 24 stycznia 2014 r. ubezpieczony pracował na podstawie umowy o pracę w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Ośrodku (...) na stanowisku lekarza rodzinnego POZ.

W okresie od 25 stycznia 2014r. do 28 lutego 2014r. ubezpieczony przebywał na zwolnieniu lekarskim. W tym czasie nie prowadził działalności gospodarczej, nie zawierał żadnych umów cywilnoprawnych, a także nie świadczył usług medycznych.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że dał przymiot wiarygodności dowodom z dokumentów, niekwestionowanym strony. Podobnie Sąd ocenił zeznania odwołującego, które były logiczne, spójne oraz korelowały ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją.

Dokonując oceny prawnej Sąd Okręgowy wskazał, że spór ogniskował wokół ustalenia okoliczności, czy odwołujący w spornym okresie od 25 stycznia 2014 r.

do 28 lutego 2014 r. podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Sąd Okręgowy powołał regulację art. 6 ust. 1 pkt 5, art.12 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, określającą podleganie przez osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą obowiązkowi ubezpieczeń emerytalnego, rentowych i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia działalności rodzącej obowiązek ubezpieczenia do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności (art.13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Sąd zaznaczył, że w art. 8 ust. 6 pkt 1 ww. ustawy wskazano, iż za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą uważa się osobę prowadzącą tę działalność na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych. Z kolei podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, określa art. 18 ust. 8 ustawy systemowej. Sąd powołał także definicję

działalności gospodarczej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. – Prawo działalności gospodarczej.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że granice czasowe podlegania ubezpieczeniom społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą określa - art. 13 pkt 4 ustawy systemowej, co nie oznacza, że dla jej stwierdzenia (przyjęcia) decydujące znaczenie ma sam wpis w ewidencji podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Wpis uzasadnia domniemanie prawne oraz faktyczne prowadzenia działalności gospodarczej (art. 234 k.p.c., art. 231 k.p.c.), w której może jednak zachodzić rzeczywista przerwa w jej prowadzeniu związana z okresowym zaprzestaniem prowadzenia działalności. Ubezpieczenie społeczne osób prowadzących działalność gospodarczą jest pochodną tej działalności i w tym znaczeniu zachodzi z mocy ustawy. Zaprzestanie działalności gospodarczej może być okresowo spowodowane przerwą w jej wykonywaniu. Sąd ten, odwołując się do poglądów judykatury Sądu Najwyższego, podniósł, że orzecznictwo akceptuje, że ubezpieczenie społeczne nie zachodzi w okresach nieprowadzenia działalności. Ocena, czy działalność gospodarcza jest wykonywana, należy zatem przede wszystkim do sfery ustaleń faktycznych, a dopiero w następnej kolejności - do ich kwalifikacji prawnej. Również wpis do ewidencji działalności gospodarczej ma przede wszystkim znaczenie w sferze ustaleń faktycznych, gdyż ma on charakter deklaratoryjny. Istnienie wpisu w ewidencji działalności gospodarczej nie przesądza o faktycznym prowadzeniu takiej działalności, ale prowadzi do domniemania prawnego

w rozumieniu art. 234 k.p.c., według którego osoba wpisana w ewidencji jest traktowana jako prowadząca działalność gospodarczą. Domniemanie takie może być obalone, ale wymaga to przeprowadzenia przeciwdowodu.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że w świetle utrwalonego poglądu judykatury obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności, a zatem o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, powodującej wyłączenie z tego ubezpieczenia, decyduje faktyczne zaprzestanie tej działalności, przy czym kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają ewentualnie znaczenie w sferze dowodowej, i nie przesądzają same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego (tak SN w postanowieniu z dnia 9 stycznia 2012r., sygn. akt II UK 204/11, Lex nr 1215789).

Dokonując oceny wyników postępowania dowodowego Sąd pierwszej instancji stwierdził, iż ubezpieczony w okresie spornym od 25 stycznia 2014r. do 28 lutego 2014r. nie prowadził działalności gospodarczej. W tym okresie przebywał na zwolnieniu lekarskim, nie świadczył żadnych usług medycznych. W zeznaniu podatkowym za 2014 r. nie wykazano przychodu, kosztów, dochodu czy straty z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej.

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony wykazał, że pomimo formalnego zarejestrowania działalności gospodarczej w spornym okresie, faktycznie jej nie wykonywał. Wobec powyższego, działalność odwołującego nie spełniała kryteriów działalności gospodarczej, rodzącej obowiązek podlegania ubezpieczeniom.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na zasadzie art. 477¹⁴ §2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, o czym orzekł w sentencji.

Wyrok w całości apelacją zaskarżył organ rentowy, zarzucając :

1. naruszenie przepisów postępowania cywilnego, mające wpływ na wynik sprawy, tj. :

- błąd w ustaleniach faktycznych poprzez uznanie, że ubezpieczony nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w okresie od 25 stycznia 2014 r. do dnia 28 lutego 2014 r. w sytuacji, gdy ubezpieczony nie zawiesił działalności,

- art. 233 § 1 w zw. z art. 227 k.p.c. - przekroczenia swobodnej oceny dowodów poprzez jednostronną ocenę materiału dowodowego, co doprowadziło do sprzeczności istotnych ustaleń sądu z treścią tego materiału, a w konsekwencji do błędów w ustaleniach faktycznych,

2. naruszenie prawa materialnego:

- art. 36a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niezastosowanie, a tym samym nieuznanie, że ubezpieczony w okresie od 25 stycznia 2014 r. do dnia 28 lutego 2014 r. podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności w sytuacji braku innego tytułu do ubezpieczeń,

- art. 18 ust.10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niezastosowanie, a tym samym nieuznanie, że ubezpieczony w okresie od 25 stycznia 2014 r. do dnia 28 lutego 2014 r. podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności w sytuacji braku innego tytułu do ubezpieczeń.

W związku z postawionymi zarzutami skarżący organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania w całości i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm prawem przepisanych.

Apelujący Zakład podniósł, że osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej mają możliwość zawieszenia wykonywania tej działalności. W tym okresie opłacanie składek

na ubezpieczenie emerytalne i rentowe jest dobrowolne. Przedsiębiorca nie ma także obowiązku opłacania ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego. Jeśli przedsiębiorca jest płatnikiem składek wyłącznie za siebie - nie ma w okresie zawieszenia działalności obowiązku składania deklaracji rozliczeniowej oraz opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. Obowiązek opłacania ubezpieczeń społecznych ustaje od dnia, w którym rozpoczyna się zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej, do dnia poprzedzającego dzień wznowienia wykonywania działalności gospodarczej, a samo wznowienie wykonywania działalności gospodarczej nie wymaga ponownego zgłoszenia

do ubezpieczenia. Oddział nie posiada jakichkolwiek dokumentów wskazujących na przerwę w prowadzeniu działalności czy też jej zawieszenia. Brak przychodów z działalności gospodarczej jak również niezdolność do pracy z powodu choroby nie stanowi podstawy do wyłączenia z ubezpieczeń społecznych.

Nadto podkreślono, że ubezpieczony w okresie objętym decyzją nie posiadał innych tytułów do ubezpieczeń społecznych oprócz działalności gospodarczej.

Ubezpieczony wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew zarzutowi skarżącego Zakładu, Sąd Okręgowy ferując zaskarżone rozstrzygnięcie nie naruszył prawa materialnego. Przyjmując za własne poczynione ustalenia faktyczne, Sąd Apelacyjny podzielił ocenę prawną Sądu pierwszej instancji.

Podejmując rozważania przypomnieć trzeba, iż zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 1778 ze zm. – dalej jako ustawa systemowa) ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu podlegają obowiązkowo osoby prowadzące działalność pozarolniczą oraz osoby z nimi współpracujące. Z kolei art. 13 pkt 4 tej ustawy wskazuje, że osoby takie podlegają obowiązkowo wszystkim ubezpieczeniom społecznym od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności,

z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Z porównania tych norm wynika,

że akcentowane jest nie tyle formalnie rozumiany status przedsiębiorcy, ile faktyczne wykonywanie działalności gospodarczej. Tak pojęcia te wykładane są w judykaturze Sądu Najwyższego, która ukształtowała się w linię

orzecznictwem (vide: np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2009 r., sygn. akt II UK 207/08, z dnia 19 lutego 2009 r., sygn. akt

II UK 215/08, z dnia 22 lutego 2010 r., sygn. akt I UK 240/09). Nie powinno budzić wątpliwości, że prowadzenie działalności gospodarczej stanowi tytuł podlegania ubezpieczeniom, jeżeli faktycznie działalność jest wykonywana, choć stopień natężenia aktywności prowadzącego działalność gospodarczą może być różny (vide: tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 2011 r. sygn. akt I UK 156/11 LEX nr 1102533). Istotne znaczenie dla objęcia ubezpieczeniem społecznym ma fakt wykonywania - lub niewykonywania - działalności. Zgłoszenie rozpoczęcia działalności lub jego zawieszenie ma znaczenie, jak wskazuje Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 lutego 2010 r., sygn. I UK 240/09, jedynie jako domniemanie faktyczne. Zakłada się, że skoro czynności tego rodzaju dokonano, to działalność się rozpoczęła lub uległa zawieszeniu.

W ocenianym sprawie poza sporem pozostaje, że ubezpieczony, lekarz z zawodu, aby móc zawierać umowy o pełnienie dyżurów lekarskich, od 1 marca 2010 r. rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej w zakresie praktyki lekarskiej. W dniu 16 grudnia 2011 r. złożył wniosek w Urzędzie Miasta w M. o zawieszenie działalności gospodarczej na okres od 1 stycznia 2012 r. do 1 stycznia 2014 r. W dniu 30 lipca 2013 r. złożył wniosek o wpis wznowienie działalności od 30 lipca 2013 r., a w dniu 31 lipca 2013 r. kolejny wniosek o zawieszenie działalności gospodarczej na okres od 31 lipca 2013 r. do 31 lipca 2015 r. W dniu 16 września 2013 r. ponownie poinformował Urząd Miasta,

iż z dniem 16 września 2013 r. wznowia prowadzenie działalności gospodarczej. W okresie od 28 listopada 2012 r. do 31 grudnia 2013 r. i od 2 stycznia 2014 r. do 24 stycznia 2014 r. ubezpieczony podlegał pracowniczym ubezpieczeniom społecznym, gdyż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy była wyższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia (art.9 ust.1 w zw. z art.9 ust.1a ustawy systemowej).

Okres pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych od 2 stycznia 2014 r. do 24 stycznia 2014 r. został ustalony prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 22 lutego 2016 r., sygn. IV U 1101/14.

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że po ustaniu pracowniczego tytułu ubezpieczeń społecznych, ubezpieczony, będąc niezdolnym do pracy w spornym okresie od 25 stycznia 2014 r. do 28 lutego 2014 r., nie prowadził działalności gospodarczej i nie świadczył żadnych usług medycznych. Okoliczność ta znajduje potwierdzenie w zeznaniu podatkowym ubezpieczonego za rok 2014, które nie wykazuje przychodów, kosztów, dochodu, czy straty z pozarolniczej działalności gospodarczej. Ubezpieczony nie figuruje też w ewidencji podatników podatku od towarów i usług VAT (k. 14 a.s.). Z tego względu dowód

z dokumentu, potwierdzający brak przychodu, kosztów czy straty w tym okresie wraz dowodem z zeznań ubezpieczonego, ocenione zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c., uprawniały Sąd pierwszej instancji do konstatacji, iż w spornym okresie ubezpieczony nie prowadził działalności spełniającej kryteria działalności gospodarczej w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (ostatni tekst jednolity Dz. U.

2017 r., poz. 2168). Wedle art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, działalnością taką jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Dodać wypada, że na tle art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w literaturze i orzecznictwie przyjmowano (vide: orzeczenia Sądu Najwyższego; np. uchwała z dnia 6 grudnia 1991 r., sygn. akt III CZP 117/91; uchwała z dnia 26 lutego 2015 r., sygn. akt III CZP 108/14 OSNC 2016/1/2; wyrok z dnia 19 marca 2007 r., sygn. akt III UK 133/06, OSNP 2008/7-8/114;),

iż przepis ten zawiera legalną definicję działalności gospodarczej - którą musi posiadać następujące cechy: 1) zawodowy (a więc stały) charakter, 2) związaną z nim powtarzalność podejmowanych działań, 3) podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania, 4) uczestnictwo w obrocie gospodarczym.

Działalność gospodarcza musi więc mieć charakter zarobkowy, zorganizowany i ciągły. Tymczasem, działalność ubezpieczonego w spornym okresie nie miała charakteru zarobkowego, jak też ubezpieczony nie uczestniczył w obrocie gospodarczym. I już choćby

z braku cechy charakteru zarobkowego nie może być kwalifikowana jako działalność gospodarcza, rodząca obowiązek ubezpieczeń emerytalnego, rentowych i wypadkowego.

W orzecznictwie nie budzi też kontrowersji pogląd, iż sam wpis w ewidencji działalności gospodarczej (zarejestrowanie i wyrejestrowanie) ma przede wszystkim znaczenie w sferze ustaleń faktycznych, gdyż ma on charakter deklaratoryjny, a rozpoczęcie

i prowadzenie działalności gospodarczej polega na podjęciu i wykonywaniu w celu zarobkowym działań określonych we wpisie do ewidencji (vide: między innymi wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2001 r., sygn. akt II UKN 428/00, OSNAPiUS 2003 Nr 6, poz. 158; z dnia 11 stycznia 2005 r., sygn. akt I UK 105/04, OSNP 2005 Nr 13, poz. 198; z dnia 25 listopada 2005 r., sygn. akt I UK 80/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 309; z dnia 30 listopada 2005 r., I UK 95/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 311; z dnia 19 marca 2007 r., sygn. akt III UK 133/06, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 114; z dnia 4 kwietnia 2008 r., sygn. akt

I UK 293/07, M.P.Pr.2008 nr 9, poz.495). Procesowo rzecz ujmując wpis do właściwej ewidencji stwarza tylko domniemanie faktyczne prowadzenia działalności i może być obalony (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2000 r., sygn. akt II UKN 568/99), jednak oznacza to przeniesienie ciężaru dowodu na drugą stronę, w tym przypadku na organ rentowy. Skarżący Zakład nie zaferował przeciwnego dowodu na podważenie ustalenia

o braku faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej. Decydujące bowiem znaczenie dla powstania obowiązku ubezpieczeń społecznych ma rzeczywiste prowadzenie działalności gospodarczej. Kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem,

czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają ewentualnie znaczenie w sferze dowodowej, nie przesądzają jednak o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 czerwca 2018 r. sygn. akt III AUa 430/18 LEX nr 2571684) O istnieniu obowiązku ubezpieczenia decydują konkretne okoliczności sprawy, w których dokonywana jest ocena, czy w danym okresie działalność rzeczywiście była wykonywana (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2009 r., sygn. akt

I UK 328/08, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 297 i powołane tam orzecznictwo).

Takiej oceny dokonał Sąd pierwszej instancji, trafnie stwierdzając, iż pomimo zgłoszenia wznowienia z dniem 16 września 2013 r. działalności gospodarczej, ubezpieczony w spornym okresie rzeczywiście nie prowadził działalności gospodarczej w rozumieniu art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, która obligowałaby ubezpieczonego do dokonania zgłoszenia z tego tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń oraz opłacenia składek. W konsekwencji, Sąd Okręgowy nie dopuścił się zarzucanego naruszenia przepisów prawa materialnego.

Kierując się powyższymi motywami, Sąd Apelacyjny po myśli art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

/-/ Marek Procek /-/ Lena Jachimowska /-/ Gabriela Pietrzyk-Cyrbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia